

toleransen inför olikhet klara av hoten från religiösa sekter, drogproblem och moraliska avvikare som de homosexuella?

Personligen tror jag att Amerika som

varit ett dynamiskt föregångsland i över tvåhundra år klarar ytterligare några generationer. Sverige borde ha mera respekt för det Amerika som finns bortom Dallas och Harlem.

JANERIK LARSSON:

Det amerikanska rikets nedgång och fall

Tidskriften *The New Yorker* är kanske mest känd för sina fina skämtteckningar, vars speciella charm är de ofta smått geniala texterna. I bokhyllan i mitt arbetsrum har jag en sådan skämtteckning inramad. Jag tycker att den så väl sammanfattar en viktig sanning om amerikanskt politiskt liv. Teckningen visar en man i en bekväm fåtölj. TV:n står på och i rutan ser man en TV-kommentator. Texten återger vad kommentatorn säger: Ronald Reagan won two victories in the Senate today, one victory in the House, and one victory in House-Senate conference, which gives him a career total of a hundred and ninety victories — only thirty-nine short of the world's record of two hundred and twenty-nine victories, held by Franklin Delano Roosevelt."

Paul Kennedy: **The Rise and Fall of the Great Powers**. Random House 1988

Texten alluderar på de amerikanska sportjournalisternas fascination inför statistik. Skämtteckningen åskådliggör tävlandets/sportens dominerande roll i ame-

rikanskt samhällsliv. USA älskar vinnare — också i politiken. Ett valår som detta gör sig detta drag särskilt tydligt.

Den brittiskfödde Yale-historikern Paul Kennedy kom på en genial formel för en amerikansk bestseller när han gav sig på ämnet "The Rise and Fall of the Great Powers". Ända sedan slutet av sextitalet har ju den amerikanska opinionen varit oroad över tanken att den amerikanska dominansen skulle vara på väg att urholkas av ett eller annat utländskt eller inhemskt hot — kommunismen, japansk industriell överlägsenhet eller något annat.

Kennedy kommer i sin bok fram till slutsatsen att USA nu lever farligt. Innan han nått så långt har han gått igenom världshistoriens tidigare stormakter och som den militärhistoriker Kennedy är fokuserar han på dessas oförmåga att balansera å ena sidan sina militära engagemang och å andra sidan de ekonomiska resurserna.

Skräcken för nedgången är stor i USA. Det finns en känsla av att fritt fall ner i avgrunden är det som väntar runt hörnet. Ett sådant drag av paranoia är ständigt

närvarande i amerikansk samhällsdebatt. De stora perspektiven ligger närmare till hands än här i Europa där vi nu sedan länge vant oss vid medelmåttighet och långsamt förfall.

Jag fann Kennedys bok föga intressant annat än som ett fenomen; dvs intressant på samma sätt som New Yorkerteckningen är intressant. Kennedy lyckades under en tid introducera en historisk determinism som ett debatttema i presidentvalrörelsen. Protektionismen gynnades av Kennedys argumentation — ty om hoppet är ute så är det dags att börja bygga Fortet Amerika för att rädda vad som räddas kan.

Amerikansk protektionism av 80-tals-snitt ligger oftast nära den isolationism

som var så stark på 20- och 30-talen. Bokens behandling av de ekonomiska frågorna är allt annat än imponerande. Frågan om skattetryckets betydelse för den ekonomiska vitaliteten — och liknande frågor som belyser ekonomins dynamiska sida — tas inte upp till seriös behandling. De politiska beslutsfattarna tillskrivs en roll som de måhända haft i forna stormakter men som de inte har och sannolikt aldrig kommer att få i USA — åtminstone inte innan det är dags för det amerikanska rikets nedgång och fall. Så länge det är ekonomins aktörer på marknaden som har huvudrollen i amerikansk samhällsutveckling — inte politikerna — så torde det nämligen vara för tidigt att börja förutspå undergången.

P J ANDERS LINDER:

Byalagets diskreta charm

Europadiskussionen har åter tagit fart. Bör Sverige gå med i EG? Är internationell integration över huvud taget av godo? Hör vi till den västeuropeiska kulturfären eller bör vi, som t ex Per Gahrton förespråkar i en nyutkommen bok, i stället söka utveckla samarbetet med de nordiska länderna å ena sidan och med u-länderna å den andra? Frågorna är många och någon bred konsensus har ännu inte hunnit bildas.

Du sköna gamla värld. Sekretariatet för Framtidsstudier 1987

Framför allt socialdemokrater och repre-

sentanter för fackföreningarna uttrycker dubier vad beträffar ett svenskt medlemskap i EG. De tycks misstänka att liberaler och konservativa använder frihandels- och kulturargument endast i akt och mening att underordna Sverige ett system, som skulle omöjliggöra de långtgående offentliga ingreppen i det svenska samhället. De tror att EG-vännerna försöker liberalisera Sverige smygvägen.

Och kanske har de rätt när de vill göra gällande att ett svenskt EG-medlemskap skulle innebära att Sverige ympas med tankar från en annorlunda tradition. Det menar åtminstone idéhistorikern Maciej Zaremba i "Byalagets diskreta charm eller